

Z kroniki Instytutu Zachodniego

Obchody XX-lecia szkolnictwa wyższego i nauki na ziemiach zachodnich i północnych. W dniach od 21 do 24 listopada 1965 r. odbyły się we Wrocławiu uroczystości związane z XX-leciem szkolnictwa wyższego i nauki na ziemiach zachodnich i północnych PRL. W uroczystościach tych wziął udział p. o. dyrektora Instytutu Zachodniego — prof. dr Zdzisław Kaczmarczyk. W dniu 23 XI 1965 r. na sesji plenarnej konferencji naukowej pt. *Nauka a społeczeństwo na ziemiach zachodnich i północnych PRL 1945—1965* wygłosił on referat na temat *Nauka a społeczeństwo na ziemiach zachodnich i północnych PRL*, opracowany wspólnie z doc. dr. Władysławem Markiewiczem.

Uroczystość żałobna ku czci prof. dra T. Lehra-Splawińskiego. W dniu 4 października 1965 r., staraniem Uniwersytetu Jagiellońskiego, Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, Komitetów Językoznawstwa i Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk, odbyła się w Auli UJ uroczysta akademія żałobna ku czci prof. dra Tadeusza Lehra-Splawińskiego, zmarłego 17 II 1965 r. Do licznie zebranych uczestników: członków rodziny, kolegów, współpracowników, uczniów Zmarłego przemówił najpierw w imieniu Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Sylwiusz Mikucki, przedstawiając zasługi T. Lehra-Splawińskiego dla tej Uczelni, w której się wykształcił, trzydzieści lat pracował jako profesor, w której był dziekanem i rektorem.

Część naukową akademii zagał prof. dr Wiktor Jakubowski, dziekan Wydziału Filologicznego. Ogółem wygłoszono cztery referaty o najważniejszych osiągnięciach naukowych T. Lehra-Splawińskiego. Prof. dr Zdzisław Stieber omówił Jego działalność w różnych instytucjach naukowych w kraju i za

granicą, streścił wyniki Jego prac naukowych w zakresie językoznawstwa zachodniosłowiańskiego i polskiego. Prof. dr Władysław Kuraszkiewicz złożył hold Zmarłemu w imieniu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza i Instytutu Zachodniego w Poznaniu oraz przedstawił treść Jego prac w zakresie językoznawstwa wschodniosłowiańskiego. Prof. dr Franciszek Sławski omówił prace T. Lehra-Splawińskiego z językoznawstwa południowosłowiańskiego, z problematyki cyrylo-metodejskiej. Prof. dr Stanisław Urbańczyk omówił prace o treści ogólnosłowiańskiej, o pochodzeniu i kulturze Słowian. Wygłoszone referaty pokazały ogromny wysiłek naukowy T. Lehra-Splawińskiego, rozległą problematykę Jego dzieł, trwałość wyników Jego badań w różnych dziedzinach sławistyki, szczególnie w językoznawstwie porównawczym słowiańskim, Jego zasługi organizacyjne i społeczne w różnych instytucjach kulturalnych i naukowych, a także zasługi jako popularyzatora nauki i wychowawcy wielu uczniów-slawistów.

O pracach T. Lehra-Splawińskiego pisaliśmy w „Przeglądzie Zachodnim” nr 7—8/1951 z okazji jubileuszu 40-lecia Jego pracy naukowej i w 1965 r. (nr 1) we wspomnieniu pośmiertnym.

Odczyt. Dnia 7 października 1965 r. na zebraniu pracowników Instytutu Zachodniego wygłosił odczyt prof. dr S. Dörnberg, dyrektor *Deutsches Institut für Zeitgeschichte* w Berlinie. Referent szeroko omówił zagadnienie zjednoczenia Niemiec oraz znaczenie NRD w historii stosunków polsko-niemieckich.

Prof. dr Kazimierz Tymieniecki doktorem honorowym. W związku z obchodami XX-lecia szkolnictwa wyższego i nauki we Wrocławiu prof. dr

Kazimierz Tymieniecki członek honorowy Instytutu Zachodniego, otrzymał doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Wrocławskiego. Uroczysta promocja odbyła się w dniu 22 XI 1965 r.

Odznaczenie. Prof. dr Seweryn Wyśłouch, członek Instytutu Zachodniego, został w związku z obchodami XX-lecia szkolnictwa wyższego i nauki we Wrocławiu odznaczony przez Radę Państwa Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Dekoracja odbyła się w dniu 23 XI 1965 r. w Ratuszu Wrocławskim.

Wizyty gości zagranicznych w IZ

W dniach 6—15 września 1965 r. bawił w Polsce, na zaproszenie Redakcji „Polish Western Affairs”, znany historyk zachodnioniemiecki, dr Immanuel Geiss autor cenionych również w Polsce prac, m. in. monografii *Der polnische Grenzstreifen* (przekład na język polski doc. dra J. Krasuskiego, *Tzw. polski pas graniczny* ukazał się nakładem „Książki i Wiedzy” w r. 1962), *Julikrise und Kriegsausbruch 1914, Gewerkschaften in Afrika* oraz licznych artykułów i studiów. Gość odwiedził Kraków, Wrocław, Warszawę i Poznań, nawiązując osobiste kontakty z historykami polskimi.

Podczas pobytu w Poznaniu, dr Geiss m. in. wziął udział w spotkaniu z pracownikami naukowymi Instytutu Zachodniego oraz historykami środowiska poznańskiego, zaproszonymi przy udziale Polskiego Towarzystwa Historycznego w Poznaniu. Podczas spotkania dr Geiss wygłosił odczyt pt. *Współczesna historiografia zachodnioniemiecka i perspektywy jej rozwoju*, po którym odbyła się żywa dyskusja.

*

W dniach od 28 września do 4 października 1965 r. przebywali w Poznaniu, na zaproszenie Dyrekcji Instytutu Zachodniego, naukowcy radzieccy z Moskwy: prof. dr I. A. Chrienow

— dyrektor Instytutu Słowianoznawstwa Akademii Nauk ZSRR, oraz prof. dr W. D. Koroluk — z tegoż Instytutu. Wizyta naukowców radzieckich odbyła się w ramach rozwijanej od dłuższego czasu żywej współpracy między Instytutem Zachodnim a Instytutem Słowianoznawstwa.

Goście radzieccy wzięli udział w sesji naukowej nt. *Problemy integracji zachodnioeuropejskiej a NRF*, zabierając głos w dyskusji.

Podczas rozmów z Dyrekcją IZ zostały ustalone formy dalszej współpracy między obu Instytutami.

*

W dniu 1 października 1965 r. przybył do Poznania, na zaproszenie Dyrekcji Instytutu Zachodniego oraz Zarządu Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, socjolog norweski — prof. Johan Galtung z Oslo, przebywający w Polsce jako gość Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w Warszawie. Prof. Galtung wziął udział w zebraniu naukowym pracowników Instytutu Zachodniego i członków Polskiego Tow. Socjologicznego, na którym wygłosił odczyt pt. *Opinia publiczna a problemy rozbrojenia*. Referent omówił wyniki badań socjologicznych przeprowadzonych w Norwegii w związku z międzynarodową ankietą UNESCO.

*

W dniach 4—13 października 1965 r. przebywała w Polsce, na zaproszenie Dyrekcji Instytutu Zachodniego i Redakcji „Polish Western Affairs”, grupa pracowników naukowych i współpracowników wiedeńskiego *Osterreichisches Ost- und Südosteuropa Institut* w składzie: prof. dr Walter Leitsch, członek Dyrekcji tego Instytutu, kierownik Katedry Historii Państw Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Wiedeńskiego, Georg Rauschinger — redaktor wydawnictwa seryjnego Instytutu pt. *Presseschau Kultur* (kierow-

nik grupy), prof. dr Josef Kondrinewitsch — wykładowca teologii kościołów wschodnich Uniwersytetu Wiedeńskiego, dr Peter Heintel — asystent I Instytutu Filozofii Uniwersytetu Wiedeńskiego, prof. dr Josef Breu — kierownik Wydziału Geograficznego ÖOUSt, dr Kurt Wessely — kierownik wydziału ekonomicznego ÖOUSt, dr Eva Obermeier — pracownik naukowy Austriackiej Akademii Nauk.

Goście austriaccy zwiedzili Kraków, Oświęcim, Warszawę, Lublin, Gdańsk, Poznań i Wrocław, nawiązując kontakty z polskimi środowiskami naukowymi.

*

W dniu 4 listopada 1965 r. złożył wizytę Dyrekcji Instytutu Zachodniego p. Kurt Löfssness, redaktor pisma „Orientering” w Oslo. W rozmowie na temat prac badawczych z zakresu tematyki niemieckojęzycznej podkreślono celowość prowadzenia wzajemnej wymiany publikacji obcojęzycznych Instytutu Zachodniego z placówkami naukowymi Norwegii.

*

W dniach 23—24 listopada 1965 r. Instytut Zachodni gościł prof. dra W. Diakowa, sekretarza naukowego Instytutu Słowianoznawstwa AN ZSRR oraz prof. dra I. Milera z tegoż Instytutu. Na zebraniu pracowników IZ prof. W. Diakow wygłosił referat na temat organizacji prac badawczych w Instytucie Słowianoznawstwa AN ZSRR w Moskwie.

Posiedzenie Komisji Koordynacyjnej Instytutów Ziemi Zachodnich. W dniu 5 XII 1965 r. odbyło się w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego

w Olsztynie posiedzenie Komisji Koordynacyjnej Instytutów Ziemi Zachodnich, w którym udział wzięli przedstawiciele: Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach, Instytutu Zachodniego, Instytutu Zachodnio-Pomorskiego w Szczecinie, Instytutu Bałtyckiego w Gdańsku, Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie oraz Wydziału Nauk Społecznych PAN, Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce, Zachodniej Agencji Prasowej i Towarzystwa Naukowego w Białymstoku. Zebraniu przewodniczył doc. Roman Lutman. Po przypomnieniu przez prof. M. Szaniewskiego, że tak miejsce, jak i przedmiot obrad odbywającego się posiedzenia ustalone zostały na zebraniu KK IZZ w Opolu w maju br., gdzie zastanawiano się przede wszystkim nad aktywizacją działalności instytutów słabiej rozwijających się — referaty na temat planów naukowych Instytutów Ziemi Zachodnich na r. 1966 wygłosili: dr Z. Nowak (problemy gospodarcze), dr J. Chlebowski (problemy historii najnowszej), doc. J. Kokot (problemy niemieckie), a poza tym dyr. dr C. Pili-chowski przedstawił najważniejsze zadania w zakresie badań zbrodni hitlerowskich w Polsce; referat nadesłał dr T. Gospodarek (problemy kulturalne na ZZ). Nad referatami rozwinęła się żywa dyskusja. Ponieważ tak referaty, jak i dyskusja zobrazowały w szerokiej mierze prowadzone przez Instytuty Ziemi Zachodnich prace oraz istniejące jeszcze w tym zakresie potrzeby, postanowiono opublikować materiały z tego posiedzenia jako wydawnictwo Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie.

